

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра агроінженерії

02-07-02М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з навчально-ознайомчої практики
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія»
спеціальності 208 «Агроінженерія»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННМІ
Протокол № 2 від 02.10.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки з навчально-ознайомчої практики для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» спеціальності 208 «Агроінженерія» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Налобіна О. О., Ювчик Н. О., Змієвська О. Г., Михайлов А. О. – Рівне : НУВГП, 2024. – 19 с.

Укладачі:

Налобіна Олена Олександрівна - доктор технічних наук,
професор, професор кафедри агроінженерії;

Ювчик Н.О. – старший викладач кафедри агроінженерії;

Змієвська О.Г. – старший лаборант кафедри агроінженерії;

Михайлов А.О. – асистент кафедри агроінженерії.

Відповідальний за випуск:

в.о. завідувача кафедри агроінженерії

Налобіна О. О.

Керівник групи забезпечення спеціальності
208 «Агроінженерія»

Бундза О. З.

Методичні вказівки схвалено на засіданні кафедри агроінженерії
Протокол № 2 від 19 вересня 2024 р.

Попередня версія методичних вказівок: 02-01-478М

© О. О. Налобіна,
Н. О. Ювчик,
О. Г. Змієвська,
А. О. Михайлов, 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Мета, завдання та зміст практики.....	5
2. Організація навчально-ознайомчої практики та порядок її проведення.....	7
3. Обов'язки здобувачів вищої освіти, керівників практики від виробництва та навчального закладу.....	8
4. Вимоги до складання та оформлення звіту з навчально-ознайомчої практики.....	11
5. Підведення підсумків, форми та методи контролю навчально-ознайомчої практики.....	13
6. Рекомендована література.....	18
7. Додатки.....	19

ВСТУП

Навчально-ознайомча практика студентів – невід’ємна складова освітньої програми підготовки здобувачів освітнього рівня «бакалавр» спеціальності 208 «Агроінженерія», яка передбачає безперервність та послідовність освітнього процесу та дає можливість студентам ознайомитись із роботою підприємства (агрохолдинга, фермерського господарства), технікою та технологіями.

Проходячи практику, студенти зобов’язані повністю виконувати програму практики, підкорятися правилам внутрішнього режиму та розпорядку підприємств, суворо дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці.

Основна мета практики – ознайомити студентів з майбутньою професійною діяльністю інженера-механіка на виробництві, з виробничими процесами, засобами механізації та структурою управління сільськогосподарським підприємством, прищепити студентам повагу до обраної професії.

Тривалість навчально-ознайомчої практики – два тижні. Семестр і термін проходження практики встановлюється графіком навчального процесу університету і робочим навчальним планом. Практика є наступним після лабораторних і практичних занять етапом, що забезпечує перехід студентів від теоретичного навчання до майбутньої професійної діяльності.

Під час практики студентам організують екскурсії на агропромислові та аграрні підприємства, установи та організації – потенційні бази практики на наступних курсах навчання.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Метою навчально-ознайомчої практики є набуття студентами первинних знань про майбутню спеціальність, знайомство студентів з діяльністю та особливістю роботи аграрних підприємств в межах міста Рівне, з їх виробничими процесами, надаваними сервісними послугами, наявною технікою і засобами механізації та рівнем оплати праці агроінженера на виробництві для виховання у студентів поваги до обраної професії та їх стимулу до подальшого навчання

Згідно освітньо-професійної програми «Агроінженерія» навчально-ознайомча практика:

1. Має відповідність програмним компетентностям:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК-7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9. Здатність до ініціативності, генерування нових ідей, адаптації та дій в нових ситуаціях (креативність), працювати як самостійно, так і в команді.

СК-10. Здатність організовувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

2. Сприяє формуванню програмних результатів навчання:

РН-1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.

РН-5. Знати роль і місце агроінженерії в

агропромислового виробництва.

Завданнями навчально-ознайомчої практики є:

- отримання знань щодо діяльності відвідуваних підприємств та особливостей їх роботи;
- ознайомлення з умовами функціонування інженерно-технічної служби господарств, з їх перевагами та недоліками;
- ознайомлення з технікою та сільгоспмашинами, які застосовуються при вирощуванні культур та принципами їх роботи;
- ознайомлення з матеріальною базою та умовами праці на різних підприємствах;
- отримання знань щодо надання послуг стосовно сервісу, ремонту та технічного обслуговування сільськогосподарської техніки та обладнання;
- ознайомитися з обов'язками та особливостями діяльності агроінженера на виробництві;
- ознайомлення з існуючими та перспективними напрямками удосконалення аграрного та агропромислового виробництва в нашій країні та за кордоном;

Навчально-ознайомча практика студентів передбачає під час послідовного та безперервного її проведення отримання потрібного та достатнього обсягу практичних знань і умінь, що здобуваються завдяки досвіду та досягненням баз практики (передових агропідприємств).

Після проходження практики отримані студентами компетентності дозволять ефективно застосовувати в практичній діяльності знання та вміння, сформовані в результаті засвоєння навчальних дисциплін.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ ТА ПОРЯДОК ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Навчально-ознайомчу практику студенти спеціальності 208 «Агроінженерія» проходять на базі кафедри агроінженерії, її філіалах, лабораторіях та структурних підрозділах університету з організацією екскурсій на агропідприємства. Дана практика носить ознайомчий характер, сприяє розвитку умінь та поглибленню знань студентів з фахових дисциплін.

Навчально-ознайомчу практику, тривалість якої становить 2 тижні, проводить випускова кафедра агроінженерії, від якої призначається керівник практики на цей період.

Керівником перед початком практики від кафедри проводять збори студентам, на яких дають необхідну інформацію щодо мети та завдань практики, місце та спосіб її проходження, вимоги щодо змісту та правил оформлення звітів за практику та процедури їх захисту. Після цього керівником практики проводиться вступний інструктаж з техніки безпеки, що включає в себе правила безпечного проїзду чи пересування до чергового місця проходження практики, правила поведіння під час перебування на території відвідуваного с.-г. підприємства та оформлюються відповідні записи в журналі інструктажу з техніки безпеки з підписами інструктуючого керівника практики та проінструктованих студентів.

Відвідування занять з навчально-ознайомчої практики за об'єктивних причин може проводитися у змішаному форматі за погодженням з керівниками практики від університету та підприємства і є обов'язковим для всіх здобувачів вищої освіти.

В період проходження навчально-ознайомчої практики керівником практики від кафедри організовується екскурсійне відвідування таких підприємств аграрної галузі як:

- ПП «Компанія Автоленд»;
- ФГ «П'ятигірське»;
- ТОВ «Ерідон Тех»;
- ФГ «Меларго»;

- Приватне підприємство «ЗАХІДНА СЕРВІСНА ГРУПА»;

- ПрАТ «Зернопродукт»;

- ПП «МААНС»;

- ТОВ «Тайтен машинері Україна».

Під час проходження навчально-ознайомчої практики також передбачено лекційні заняття організовані керівником практики спільно з провідними фахівцями аграрної сфери з метою ознайомлення з діяльністю конкретного підприємства.

Невід'ємною частиною практики є практичні заняття на базах практики, що дасть змогу набути безпосередніх практичних навиків по спеціальності, вивчити передовий досвід провідних агропідприємств та ознайомитися з особливостями роботи в команді.

Також під час проходження практики студенти можуть отримувати кваліфіковану відповідь або допомогу керівника практики від університету або підприємства на консультаціях.

Також під час навчально-ознайомчої практики студенти можуть ознайомитись з навчальною, науково-технічною і науковою літературою, періодичними фаховими виданнями, методичними та навчальними посібниками, нормативними документами, випускними роботами, зразками рефератів і курсових робіт та проєктів студентів.

Завершальним етапом навчально-ознайомчої практики є диференційований залік, який проводиться при захисті студентами письмового звіту, який повинен бути попередньо перевірений керівником практики.

3. ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, КЕРІВНИКІВ ПРАКТИКИ ВІД ВИРОБНИЦТВА ТА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Загальну організацію навчально-ознайомчої практики та контроль за її проведенням здійснює відповідальний за практику на кафедрі, індивідуальне керівництво практикою здійснює

керівник навчально-ознайомчої практики від навчального закладу.

Керівник групи здобувачів вищої освіти є їх наставником під час практики згідно запланованого графіку та здійснює контроль за виконанням практикантами правил техніки безпеки, приймає участь у підборі лекційного матеріалу та тематики екскурсій, бесід, організації консультацій.

Керівник практики від університету забезпечує ефективність проходження практики студентами наступним чином:

- перед початком практики оцінює стан та відповідність агропідприємств, які пред'являє університет для проведення екскурсій;

- узгоджує з керівництвом агропідприємств час і дату проходження практики;

- проводить настановчі збори для студентів перед відправленням на практику;

- забезпечує студентів необхідними документами: щоденником практики та робочою програмою ознайомчої практики;

- перед початком практики проводить інструктаж з техніки безпеки й охорони праці;

- надає консультації щодо порядку проходження практики на підприємствах;

- видає необхідні документи та перевіряє правильність їхнього ведення й оформлення, здійснює відповідний контроль;

- організовує присутність студентів на базах практики згідно графіків;

- відвідує разом зі студентами всі бази практик відповідно до планів-графіків екскурсій;

- контролює дотримання безпечних умов праці, організації побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці;

- повідомляє студентів про написання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовку до захисту звіту;

- проводити регулярні консультації, які попередньо затверджені згідно графіку;

- ознайомлює студентів про систему звітності за результатами практики, прийняту в університеті, критерії оцінювання знань, умінь, навичок, які студенти досягли за результатами практики, та процедуру захисту звітів;

- оцінювати звіти здобувачів вищої освіти, надавати відгуки і висновки про проходження практики;

- подавати письмовий звіт про результати проходження практики, а також пропозиції та зауваження з удосконалення практичної підготовки студентів;

Керівники практики від підприємств:

- перед початком практики проводять заняття-інструктаж з правил внутрішнього трудового розпорядку та поведінки на підприємстві, охорони праці й протипожежної безпеки;

- проводять екскурсії територіями підприємств з метою ознайомлення студентів з основними видами діяльності підприємства, організаційною структурою підприємства і його підрозділами;

- забезпечують студентів необхідною інформацією, матеріалами й документівцією;

- знайомлять студентів із передовими методами роботи, допомагають у виконанні практичних завдань, надають практичні рекомендації та консультують щодо підвищення їхніх знань зі спеціальності.

Студент під час проходження практики:

- зобов'язаний з'явитись на збори з питань організації та проведення практики у встановлений кафедрою час та пройти інструктаж з охорони праці з обов'язковим підписом у відповідному журналі;

- повинен отримати від керівника практики програму практики, щоденник та консультацію щодо оформлення необхідної документації;

- прибути своєчасно на бази практики в зазначений час та пройти інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на підприємствах;

- в повному обсязі виконувати всі завдання та умови, поставлені керівником та передбачені програмою практики;
- вивчити особливості діяльності підприємств, ознайомитися з наявним обладнанням на базі практики;
- підбирати необхідні матеріали та занотовувати отриману інформацію для написання звіту і виконання поставлених завдань;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити та захистити звіт про проходження ознайомчої практики, а також отримати диференційований залік.

4. ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Звіт із навчально-ознайомчої практики студенти складають самостійно відповідно до календарного графіка та на основі інформації, отриманої в результаті відвідування провідних агропідприємств, спостережень під час екскурсій, законодавчих та нормативно-правових документів, лекційного матеріалу та семінарів згідно методичних рекомендацій.

Загальний обсяг звіту з навчально-ознайомчої практики повинен становити 10-15 сторінок друкованого тексту (шрифт - Times New Roman розміром 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ - 1,25 см). Поля: праве поле розміром 15 мм, а нижнє, верхнє і лівє – 20 мм.

Мова звіту – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел неприпустиме.

Структура звіту з навчально-ознайомчої практики має містити наступні пункти:

- титульна сторінка (обсяг 1 сторінка);
- зміст (обсяг 1 сторінка);
- вступ (обсяг 1-2 сторінки);
- основна частина (обсяг до 10 сторінок);
- висновки (обсяг 1-2 сторінки);

– рекомендована література (обсяг 1-2 сторінки) (до 10 джерел);

– додатки.

На титульній сторінці, зразок якої подано в додатку має бути вказана назва міністерства, назва закладу вищої освіти та випускової кафедри, вказується інформація про вид і терміни практики, автора звіту та керівника практики від навчального закладу.

У змісті звіту вказується назви та номери початкових сторінок усіх розділів і підрозділів звіту, включаючи усі заголовки, які є у звіті, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

У вступі необхідно обґрунтувати мету навчально-ознайомчої практики та її основні завдання, коротко охарактеризувати зміст кожного з розділу звіту та джерел, з яких взято дані для написання звіту.

Основна частина звіту навчально-ознайомчої практики передбачає розділи, (пункти і підпункти при потребі) згідно з планом, затвердженим у робочій програмі проходження практики.

Розділи в межах усієї записки повинні мати порядкові номери, позначені арабськими цифрами. Кожен розділ (структурну частину) звіту починати з нового аркуша (сторінки).

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) розміщувати у записці звіту безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у звіті.

По кожній базі практики необхідно:

- надати характеристику підприємства, особливості його функціонування, основні напрямки діяльності, специфіку та напрямки, вимоги до персоналу;

- навести перелік необхідної документації, що стосується роботи в агросфері, та вимоги до її оформлення;

- описати матеріальну базу, рухомий склад, надати його характеристику, вікову структуру, відповідність міжнародним екологічним нормам;

- виділити перспективи впровадження новітніх технологій підприємств у аграрному виробництві;
- внести пропозиції щодо покращення результатів роботи підприємств.

Висновки повинні містити короткий текст за результатами виконаної роботи.

Перелік посилань (перелік джерел інформації) повинен містити перелік літературних та інших джерел, використаних при написанні звіту, на які є посилання в тексті звіту.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ,

Контроль за проходженням навчально-ознайомчої практики здобувачем вищої освіти здійснює керівник практики з боку університету. За результатами перевірки звіту керівник приймає рішення про допуск здобувача вищої освіти до захисту або повертає звіт на доопрацювання. Після виправлень зауважень рецензії здобувачем вищої освіти керівник практики від університету робить запис на титульній сторінці звіту про допуск здобувач-практиканта до захисту звіту про проходження практики.

Захист звітів про проходження практики відбувається протягом десяти календарних днів після закінчення практики або протягом десяти календарних днів семестру, що починається після закінчення практики. Захист звітів відбувається на випускаючій кафедрі (кафедрі агроінженерії).

До захисту звіту допускають здобувачів вищої освіти, які повністю виконали програму практики, отримали позитивну характеристику-відгук керівника від підприємства (бази практики), представили звіт встановленої форми.

Обов'язковою умовою зарахування звіту про проходження навчально-ознайомчої практики є дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти шляхом самостійного виконання поставлених завдань.

Звіт повертається на доопрацювання у разі невідповідності вимогам щодо змісту й оформлення.

Оцінка за навчально-ознайомчу практику у вигляді диференційованого заліку вноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в журнал обліку успішності студента, а також відповідно і до додатка до диплома.

Оцінювання результатів навчально-ознайомчої практики студентів здійснюється за національною та 100-бальною шкалою, яка складається з поточного контролю (до 60 балів) за виконання звіту, та підсумкового контролю (до 40 балів) – за його захист.

Критерії оцінювання результатів проходження практики за 100-бальною шкалою

Критерії оцінювання	Кількість набраних балів	Оцінка за 4-х бальною шкалою
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту впевнений та аргументований.	90-100	відмінно
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре	82-89	добре

<p>зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями у другорядному матеріалі.</p>		
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має деякі неточності. Основні положення звіту обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення, своєчасне подання. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє.</p>	74-81	добре
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має деякі неточності за структурою, обсягом і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, незначне з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Незначне порушення термінів подання. Захист звіту з незначними помилками, які здобувач вищої освіти виправляє з допомогою</p>	64-73	задовільно

викладача.		
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Порушення термінів подання. Захист звіту із незначними помилками, які здобувач вищої освіти виправляє з допомогою викладача.	60-63	задовільно
Здобувач вищої освіти виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Порушення термінів подання. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач вищої освіти не може виправити.	36-59 З можливістю повторного складання	незадовільно
Здобувач вищої освіти частково виконав програму практики (менше 50%) і представив звіт поганого зовнішнього оформлення. Порушення	1-35 З обов'язковим повторним проходжен-	незадовільно

термінів подання. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач вищої освіти не може виправити.	ням практики	
---	--------------	--

У разі навчання за програмами обміну студентами або закордонного стажування здобувачі вищої освіти мають право на проходження практики за кордоном і перезарахування їх результатів навчання.

В разі неподання звіту або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики студент направляється на практику повторно.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів в Україні: Наказ Міністерства освіти і науки України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України від 1 червня 2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 р. № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами).
5. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти України № 161 від 2 червня 1993 р. *Освіта України. Збірник нормативних актів*. Харків : Світ-Пресс, 1999. С. 168–188.
6. Агрономія / За ред. М. М. Городнього. К. : Вища школа, 1995. 525 с.
7. Сільськогосподарські машини: теоретичні основи, конструкція, проектування : підруч. для студ. вищ. навч. закл. із спец. «Машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» / За ред. М. І. Черновола. Кн. 3: Машини та обладнання для переробки зерна та насіння ; П. В. Сисолін, М. М. Петренко, М. О. Свірень; За ред. М. І. Черновола. К. : Фенікс, 2007. 432 с.
8. Хомик Н. І., Цьонь Г. Б., Довбуш Т. А. Ознайомча практика : методичний посібник для студентів спеціальності 208 Агроінженерія. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2022. 80 с.
9. Гогіташвілі Г. Г., Лапін В. М. Основи охорони праці. Львів : Новий світ, 2000. 230 с.

Додатки

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий механічний інститут
Кафедра агроінженерії

З В І Т

про проходження навчально-ознайомчої практики

термін практики

Виконав студент _____

спеціальності, шифр групи

прізвище, ім'я, по батькові

Керівник

вчений ступінь, прізвище, ім'я, по батькові

Рівне – 202 ____